

⁹ „Ti tehát így imádkozzatok: *Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy, szenteltessék meg a te neved*

Kedves Testvéreim!

Jól ismert sorok hangzottak el. A „miatyánk” kezdősora, első kérése. Mi Atyánk! Annak ellenére, hogy ennyire ismert, sőt talán naponta elmondott, elimádkozott sorok ezek, mégis érdemes vele foglalkoznunk. Nem véletlenül kerül elénk ma ez a betéve tudott sora ennek a Jézus által tanított imádságnak.

Amikor Jézus tanítványai elé hozza ezt a hét kéréses imát, bár ő maga csupán egy dolgot emel ki belőle, a bűnbocsánatot, mégis nagyon sok mindent megtanít.

Mit tanít Jézus? Rögtön a megszólításban két dolgot: *Mi Atyánk!*

Amikor imádkozunk, akkor – ha ezt magunktól tesszük – az esetek döntő többségében egyes szám első személyben szólítjuk meg Istent: Istenem! Uram! Kérlek! Hálát adok neked! Tehát az imádság az én imádságom. Én kérem Istent és általában magamért, én adok hálát és általában azért, amit velem tett. A saját Istenemként szólok hozzá. Az enyém! Senki félre ne értse. Ez a fajta megszólítás egyáltalán nem hibás. Így szólítja meg a zsoltárok könyvének legtöbb imádsága is Istent. De így imádkozott Mózes, Dávid, vagy éppen Salamon is. De gondolhatunk Jézusra is, aki amikor a Gecsemáné kertben imádkozott így szólította meg Istent: *Atyám!* Éppen ezért még szembe tűnőbb, hogy amikor Jézus az imádságra tanít, akkor többes szám első személyt használ. *Mi Atyánk!* Jézus ezzel a közösségi imádságra tanít. Ennek is két fajtáját különböztethetjük meg: a közösségben és a közösségért mondott imádságot.

Nézzük az elsőt: közösségben mondott imádság. Amikor ketten, hárman, négyen, sok százan, tízezren mondják együtt az imádságot. Isten azt mondta a teremtéskor, hogy nem jó az embernek egyedül lenni, és alkotott hozzá illő segítőtársat. A házasság intézményén túl ez azt is jelenti, hogy az ember alapvetően közösségi lény. Még akkor is, ha egyedül kénytelen élni. Még akkor is, amikor nem veszi körül a család, amikor nincs férj, feleség. Érezzük, hogy nem jó egyedül. A teológián hívták fel a figyelmünket arra, hogy ha az egész világ keresztyénységét nézzük, akkor a számok arról tanúskodnak, hogy minden egyes pillanatban hangzik valahol a miatyánk imádságként. Ez számomra azt jelentette, és jelenti, hogy ha egyedül mondom, akkor sem mondom egyedül, mert vannak mások, talán máshol a világon, akik velem együtt mondják ezt az imát. Az istentisztelet alatt ma is meg fog szólalni a harang, miközben mondjuk a miatyánkot. Miért? Nem azért, hogy felébresszük vele Istent, hanem, hogy felébresszük azokat, akik esetleg otthon maradtak valami miatt. A „miatyánk harang” azért van, hogy bárki, bárhol meg tudjon állni, és együtt tudja velünk mondani az imádságot, egyedül, de mégis közösségben. Így mondják velünk együtt a gyerekfoglalkozásra kivitt gyermekek is az imádságot. Persze közösségben mondott ima az is, amikor a család együtt tudja mondani, akár felekezeti határokat átlépve ezt az imádságot. A miatyánk összeköt.

De a többszám jelenthet közösségért mondott imádságot is. Azért a keresztyén közösségért kérjük Istent, amelybe mi magunk is beletartozunk. Ebben az estben tudatosul az, hogy én is ennek a gyülekezetnek, ennek a keresztyén közösségben a része vagyok, én is felelőséggel tartozom a többiekért. Pár hete felügyelő asszonyunk mondta, és nagyon tetszett, hogy mostanában kétszer imádkozza a miatyánkot. Először magáért, majd a gyülekezetért. Mert valóban legtöbbször amikor imádkozzuk ezt az imát, akkor arra gondolunk: szenteltessék meg a te neved, az én számomra, jöjjön el a te országot, nekem, legyen meg a te akaratom – az én életemben is, mindennapi kenyeremet add meg nekem, bocsásd meg vétkeimet, ne engedj kísértésbe esnem. De akkor, amikor imádkozom másokért, a közösségért, amelybe tartozom, akkor kerülnek helyükre Jézus szavai, aki nem az önmagamért, hanem a közösségért mondott imaként tanította a miatyánkot.

Térjünk át a megszólítás másik szavára: *Atyánk.* Először is ezt a magyar szót kell tisztáznunk, mert mára teljesen átalakult a jelentése. Az atya szó eredetileg a magyar nyelv ősi szava az apára, amelyet a 20. század elejétől kezdve inkább csak az egyházi nyelvezetben használunk, és elsősorban Istenre vonatkozik. Miután az apa sokkal bizalmasabb, kevésbé távolságtartó, jobban a babanyelvben megjelenő kifejezés, ezért inkább ezt használjuk a szülőre, míg Istenre az tiszteletet parancsolóbb, úriasabb Atya kifejezést használjuk.

Jézus arámiul beszélt. A kifejezés, amelyet használhatott amikor a miatyánkot tanította az abbu/abba, inkább szintén a bizalmasabb, közvetlenebb kapcsolatot kifejező szó. Amikor Jézus a miatyánkot tanítja, akkor az Isten apaként történő bizalmas megszólítására biztat.

Amikor keresztelünk, azt mondjuk, hogy Isten a gyermekévé fogadja a megkereszteltet. János evangéliumának az elején olvassuk: *Akik pedig befogadták, azoknak hatalmat adott arra, hogy Isten gyermekeivé legyenek; mindazoknak, akik hisznek az ő nevében, ¹³ akik nem vérből, sem a test, sem a férfi akaratából, hanem Istentől születtek.*

A Jézusban való hit által tehát Isten gyermekei leszünk. Ez nem egyszerűen egy szlogen, hanem valóságosan kialakul egy bizalmi viszony apa és gyermeke között. Milyen ez a viszony? Sajnos manapság az apakép

teljesen átalakult, amiről Jézus beszélt, az azt mondják, hogy nagyjából az apák 10 %-a. Én reménykedem, hogy az itt ülők benne vannak ebben a 10 %-ban, mert akkor fogják érteni, amit most mondani szeretnék.

Amikor a gyermekeimmel vagyok, akkor sokat játszunk. Gyakran megtörténik az, hogy leülök a kanapéra, és egyszer csak ott terem egy-kettő, esetleg mind a három. Rám másznak, és le akarnak győzni. Persze ez nem sikerül, helyette én birkózom le őket. Van, hogy mind a három rajtam lóg, felállok egyik kezemben fejel lefelé az egyik, a másik a lábamat próbálja kihúzni alólam, a harmadik a nyakamba kapaszkodik két kézzel hátulról. A feleségem meglátja a szürreális helyzetet, annak veszélyeit, és rögtön szól: tedd le. De amikor leteszem őket, akkor újra kezdődik minden, mert a gyerekek biztonságban érezték magukat, nem féltek, mert tudták, hogy apa tartja őket, mert tudták, hogy apa erős. A kisgyerekek szemében, ha megkérdezzük őket, ki a legerősebb a világon, akkor a válasz általában: apa. A kicsik ezt az apa képet élik meg. Az apa, aki erős, az apa, akinek a kezében biztonságban vagyok, apa, aki le tud birkózni, de akihez odabújhatok. Jézus azt mondja: így, ezzel a gyermeki bizalommal, szólítsuk meg Istent.

Mert szükségünk van arra, hogy megszólítsuk. Nem azért, mert nem tudja, hogy mire van szükségünk, mit kérnénk tőle. Jézus egyszer azt is mondat: tudja a ti mennyei Atyátok, hogy mire van szükségetek, mielőtt kérnétek tőle. De nekünk van rá szükségünk, hogy megszólíthassuk őt, és elmondhassuk, mi ezt és ezt szeretnénk. Mert amikor kimondom már tudom, hogy nem is biztos, hogy nekem arra szükségem van. De megszólítom őt, és ő vezet, irányít, megmutatja azt, hogy valójában mire van szükségem. Tudom, hogy Dani szeretne egy tollat. Dani mindent megtesz azért, hogy legyen egy olyan tolla. De Dani nem kér meg engem, hogy vegyek neki olyan tollat. Amikor megkér elmagyarázom neki, hogy miért nem kell neki még az a toll. Miért ceruzával tanulnak írni az iskolában, és hogy eljön majd a tollnak is az ideje, de most még nem arra van szükség. Még az is lehet, hogy megveszem neki a tollat, de nem kapja meg amíg el nem jön az ideje. Kegyetlenség? Bizonyos nézőpontból igen, más nézőpontból azt mondhatjuk, hogy rend. Mindennek rendelt ideje van. Én tudom, hogy mikor mire van szüksége, és ha ő megbízik bennem, akkor tudja, hogy akkor, amikor szükséges lesz, amikor eljön az ideje, meg fogja kapni.

Tudunk-e ilyen bizalommal fordulni Istenhez? Erről szól a miatyánk bevezetése, és nem véletlenül hangzik így rögtön az első kérés: szenteltessék meg a te neved.

Luther a Kis Kátéban így magyarázza: Isten neve amúgy is szent, mégis azt kérjük ebben az imádságban, hogy számunkra is szent legyen.

Ez azt jelenti, hogy legyen Isten a mi mennyei édesapánk, akitől elfogadjuk mindazt, amire szükségünk van. Elfogadjuk legdrágább kincsét, a bűnbocsánatot és az örök életet, amellyel szeretne megajándékozni, és elfogadjuk az ő gyermekeinek közösségét, ahol együtt szólíthatjuk meg őt így: MI Atyánk!